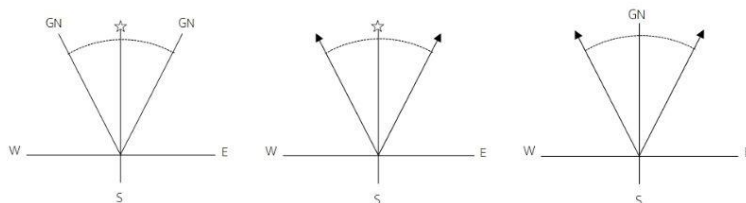
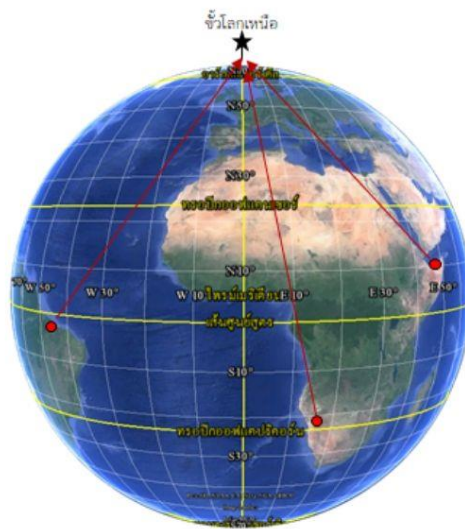

แผนที่และการสำรวจภูมิประเทศ

MAP AND GEOGRAPHIC SURVEY

ทิศทางในแผนที่

DIRECTION

NATTHAWUT TANANTHAISONG

GEOGRAPHY AND GEO-INFORMATION

ทิศทางในแผนที่ Direction

ทิศทางเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่งสำหรับการใช้แผนที่ การจัดวางแผนที่ให้ถูกต้องเป็นการทำงานเบื้องต้น เพื่อให้การใช้งานด้านอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและถูกต้อง การบอกทิศทางสามารถบอกได้หลายรูปแบบ โดยอ้างอิงจากทิศหลักที่ปรากฏบนแผนที่เป็นเบื้องต้น ทิศทางที่แสดงไว้มักแสดงไว้เพียงทิศเดียว คือ ทิศเหนือ เหตุที่นิยมใช้ทิศเหนือเป็นหลักในแผนที่เพราะทิศเหนือเป็นทิศที่หาได้ง่ายในภูมิประเทศด้วยเข็มทิศ ด้วยวิธีการทางดาราศาสตร์และการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ทิศทางหลักประกอบด้วยทิศเหนือจริง เหนือกริดและเหนือแม่เหล็ก ระหว่างทิศเหนือหลักทั้ง 3 ชนิด จึงเกิดเป็นแผนภาพมุมเบี่ยงเบนทิศเหนือ หรือที่เรียกว่า แผนภาพเดคลิเนชันนั่นเอง ในการกำหนดทิศทางในแผนที่ต้องการความละเอียด ความถูกต้อง มุมที่ใช้ในการวัดสามารถใช้ได้ 3 หน่วย คือ องศา เกรดและมิลเลียม ในการบอกทิศทางสามารถบอกได้หลายรูปแบบ เช่น บอกแบบธรรมดา แบบชาวเรือและแบบอาซิมุท ในบทนี้จึงกล่าวถึง ทิศทางหลัก แผนภาพเดคลิเนชันและทิศทางในแผนที่ เพื่อความเข้าใจทิศทางในแผนที่เป็นเบื้องต้นและนำไปสู่การใช้งานแผนที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ทิศทางหลัก (Base direction)

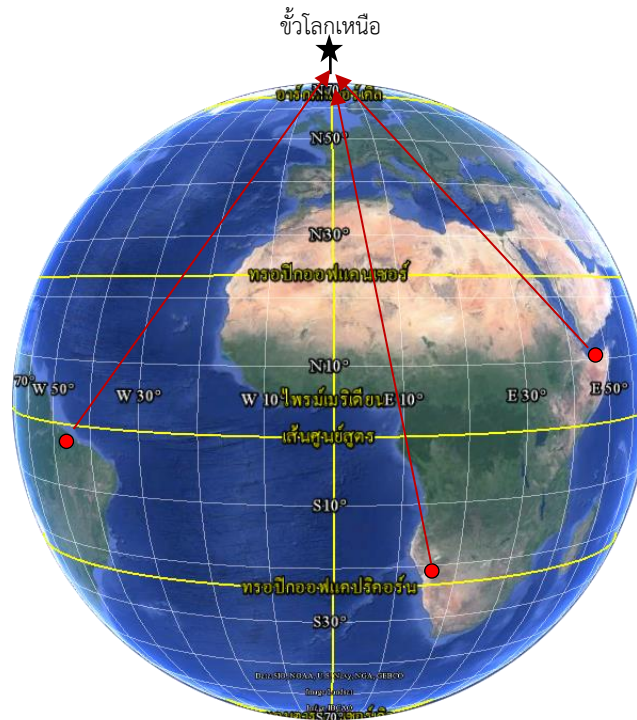
การวัดทิศทางของสิ่งใดก็ตามจะต้องมีทิศทางหลัก เพื่อเป็นทิศทางอ้างอิงราคาของมุมที่วัดได้วัดจากทิศทางหลักใด ทิศทางหลักมี 3 ชนิด คือ

1. ทิศเหนือจริง (True North)

เป็นแนวเส้นตรงที่ชี้ไปยังขั้วโลกเหนือจาก ณ ตำแหน่งใด ๆ บนพื้นโลก หรืออาจจะกล่าวได้ว่า แนวทิศเหนือจริงเป็นแนวจากตำแหน่งใด ๆ บนพื้นโลกที่มุ่งไปสู่ขั้วโลกเหนือ ดังนั้น ทิศเหนือจริงจึงได้แก่ ทิศทางของเส้นเมริเดียนหรือลองจิจูด สัญลักษณ์ของทิศเหนือจริงเป็นรูปดาว ดังภาพประกอบ 6.1

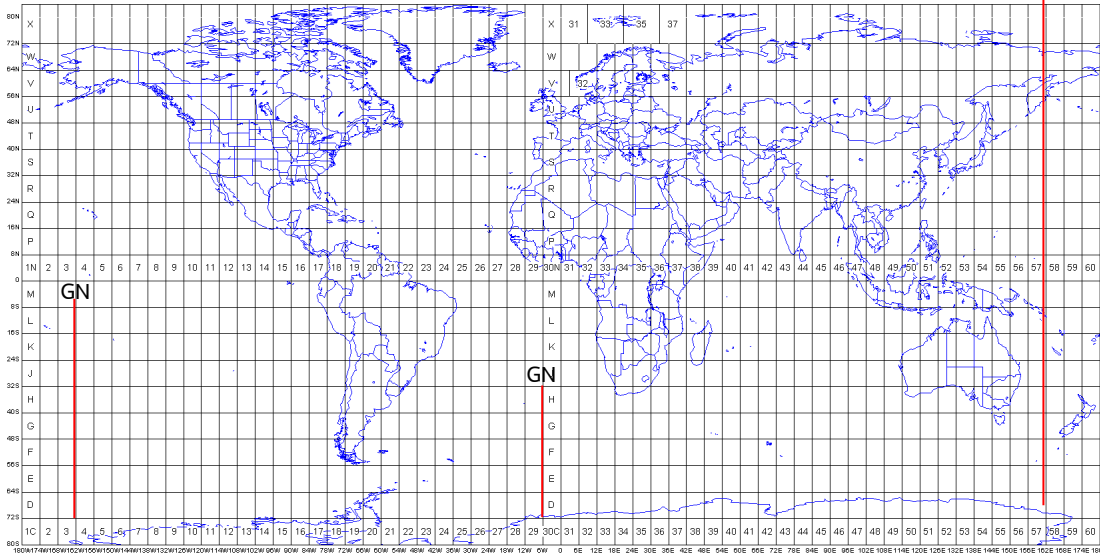
2. ทิศเหนือกริด (Grid North)

เป็นแนวทิศเหนือตามเส้นกริดทางดิ่งของระบบเส้นกริดในแผนที่ เป็นที่ทราบแล้วว่าเส้นลองจิจูดมีลักษณะตีบเข้าหากันจนเป็นตำแหน่งเดียวกันที่ขั้วโลกสวนเส้นกริดที่นำมาใช้ในกิจการแผนที่ได้ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่ขนานซึ่งกันและกัน ดังนั้น เส้นกริดจะไม่ชี้ไปยังทิศเหนือจริง คือ เบี่ยงเบนออกจากแนวทิศเหนือจริง สัญลักษณ์ของทิศเหนือกริดเป็นตัวอักษร GN หรือ Y ดังภาพประกอบ 6.2

ภาพประกอบ 6.1 ตำแหน่งใด ๆ บนพื้นโลกที่มุ่งไปสู่ขั้วโลกเหนือ
ที่มา : Google Earth, (2559)

GN

ภาพประกอบ 6.2 แนวทิศเหนือตามเส้นกริดทางดิ่งของระบบเส้นกริดในแผนที่

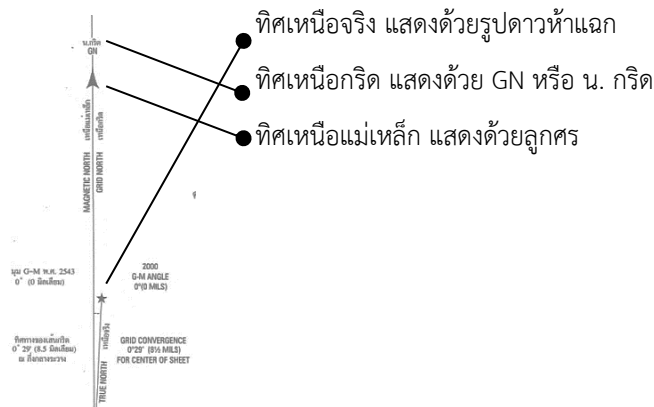
ที่มา : DMap, (2012)

3. ทิศเหนือแม่เหล็ก (Magnetic North)

เป็นแนวที่เข็มของเข็มทิศชี้ไปในขณะที่เข็มทิศอยู่นิ่ง ปราศจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เข็มทิศแม่เหล็กจะชี้ไปในแนวทางที่เบนชั่วเหวี่ยงของแม่เหล็กโลกตลอดเวลา ทิศทางนี้เรียกว่า ทิศเหนือแม่เหล็ก สัญลักษณ์ของทิศเหนือแม่เหล็กเป็นลูกศร (สรรคใจ กลิ่นดาว, 2532) ดังภาพประกอบ 6.3

ภาพประกอบ 6.3 แนวที่เข็มของเข็มทิศชี้ไปในแนวชั่วเหวี่ยงของแม่เหล็กโลก

รูปที่ 6.4 แผนภาพเดคลิเนชัน ในแผนที่ชุด L 7018

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร, (2543)

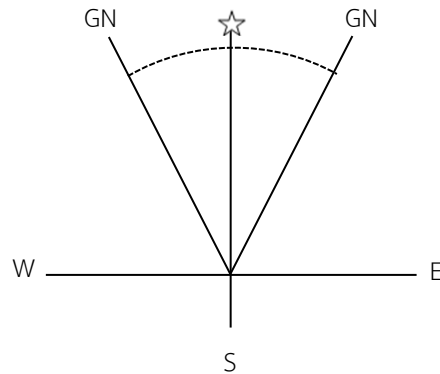
แผนภาพเดคลิเนชัน (Declination Diagram)

แผนที่มูลฐานที่แสดงบอกทิศเหนือหลักทั้ง 3 ชนิดในแผนที่นั้น แสดงเป็น “แผนภาพมุมเบี่ยงเบนทิศเหนือ” ประจําระวางแผนที่แต่ละระวาง และแผนภาพแต่ละระวางจะมีมุมเบี่ยงเบนของทิศเหนือแต่ละทิศต่างกัน

1. มุมเบี่ยงเบนระหว่างทิศเหนือหลัก

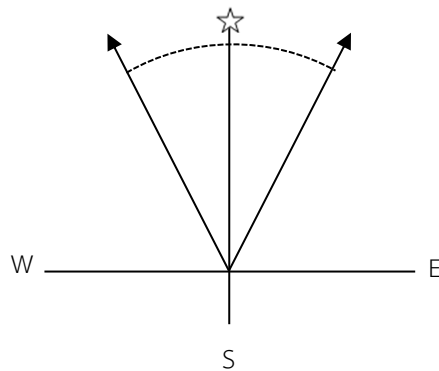
1.1 มุมเบี่ยงเบนกริด (Grid Declination : GD) คือ ค่ามุมจากแนวทิศเหนือจริงไปยังแนวทิศเหนือกริด ค่ามุมเบี่ยงเบนกริดจะมีลักษณะเปลี่ยนแปลงเป็นแบบที่เรียกว่า Convergence คือ จะมีมุมเบี่ยงเบนมาบรรจบกันที่จุดศูนย์กำเนิดกริด (พรทิพย กาญจนสุนทร, 2541) ดังภาพประกอบ

6.5

ภาพประกอบ 6.5 มุมเบี่ยงเบนกริด

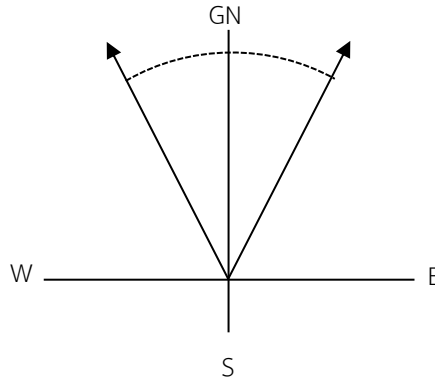
1.2 มุมเบี่ยงเบนแม่เหล็ก (Magnetic Declination : MD) คือ ค่ามุมจากแนวทิศเหนือจริงไปยังแนวทิศเหนือแม่เหล็ก ปกติค่ามุมเบี่ยงเบนแม่เหล็กตำแหน่งต่าง ๆ บนพื้นโลกจะไม่เป็นค่าคงตัว เนื่องจากขั้วแม่เหล็กโลกมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยตามช่วงระยะเวลา ทำให้ทิศเหนือแม่เหล็กมีค่าเบี่ยงเบนเปลี่ยนแปลงตามช่วงระยะเวลาตามขั้วแม่เหล็กโลก (พรทิพย์ กาญจนสุนทร, 2541) ดังภาพประกอบ 6.6

ภาพประกอบ 6.6 มุมเบี่ยงเบนแม่เหล็ก

1.3 มุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็ก (Grid Magnetic Declination : GM) คือ ค่ามุมจากแนวทิศเหนือกริดไปยังแนวทิศเหนือแม่เหล็ก ค่ามุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็กนี้ จะมีค่ามุมไม่คงที่ที่จะ

เปลี่ยนแปลงด้วยเหตุผล เช่นเดียวกับมุมเบี่ยงเบนแม่เหล็ก ที่ทิศเหนือแม่เหล็กจะมีค่าเบี่ยงเบนเปลี่ยนแปลงรายป (พรทิพย กาญจนสุนทร, 2541) ดังภาพประกอบ 6.7

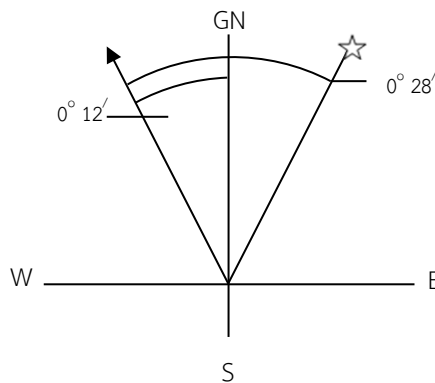

ภาพประกอบ 6.7 มุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็ก

2. การอ่านค่าแผนภาพเดคลิเนชัน

ในการอ่านแผนภาพเดคลิเนชัน เป็นบอกมุมเบี่ยงเบนระหว่างทิศเหนือหลัก ทั้ง 3 ประเภท คือ มุมเบี่ยงเบนกริด มุมเบี่ยงเบนแม่เหล็กและมุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็ก โดยพิจารณาจากแผนภาพและค่ามุมที่ให้มา โดยแผนภาพที่ให้มาเป็นกรวดขึ้นให้เห็นชัดเจน ค่ามุมเบี่ยงเบนจึงมีการเขียนกำกับไว้ ไม่สามารถวัดมุมได้จากอุปกรณ์การวัดมุม การอ่านแผนภาพเดคลิเนชันจะต้องทิศทางในการเบี่ยงเบนทางตะวันตก (W) หรือ ตะวันออก (E) เสมอ เช่น มุมเบี่ยงเบนกริด ดูว่าทิศเหนือจริงเบี่ยงเบนไปยังแนวทิศเหนือกริดทางทิศตะวันตกหรือตะวันออก สามารถศึกษาได้จากตัวอย่าง ต่อไปนี้

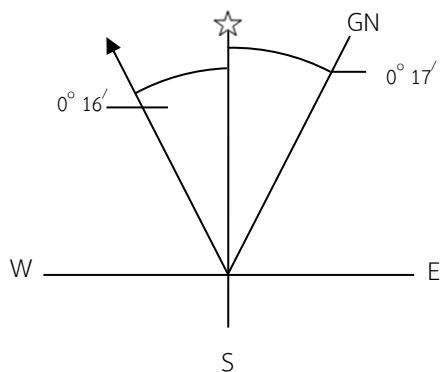
ตัวอย่างที่ 1 จงอ่านแผนภาพเดคลิเนชันต่อไปนี้

วิธีทำ

$$\begin{aligned} \text{Grid Declination} &= 0^\circ 16' \text{ W } (0^\circ 28' - 0^\circ 12') \\ \text{Magnetic Declination} &= 0^\circ 28' \text{ W} \\ \text{Grid Magnetic Declination} &= 0^\circ 12' \text{ W} \end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 2 จงอ่านแผนภาพเดคลิเนชันต่อไปนี้

วิธีทำ

$$\begin{aligned} \text{Grid Declination} &= 0^\circ 17' \text{ E} \\ \text{Magnetic Declination} &= 0^\circ 16' \text{ W} \\ \text{Grid Magnetic Declination} &= 0^\circ 33' \text{ W } (0^\circ 17' + 0^\circ 16') \end{aligned}$$

3. การสร้างแผนภาพเดคลิเนชัน

การสร้างแผนภาพเดคลิเนชัน เป็นกระบวนการที่ทำกับการอ่านแผนภาพเดคลิเนชันจะมีการกำหนดค่ามุมเบี่ยงเบนกริด มุมเบี่ยงเบนแม่เหล็กและมุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็ก มาให้แล้วนำค่านั้นมาเขียนเป็นแผนภาพเดคลิเนชัน การสร้างแผนภาพทำได้ตามหลักการดังนี้

3.1 สร้างแนวทิศเหนือขึ้นมาก่อน

3.2 ดูค่า มุมเบี่ยงเบนกริด มุมเบี่ยงเบนแม่เหล็กและมุมเบี่ยงเบนกริดแม่เหล็ก มีค่ามุมเท่าใดและเอียงหรือเบี่ยงเบนไปทางทิศตะวันตกหรือตะวันออก

3.3 สร้างแนวทิศเหนือแม่เหล็กหรือทิศเหนือกริดตามแต่กรณีตามค่ามุมที่กำหนดมาให้

3.4 ค่ามุมของแผนภาพเดคลิเนชันมีจะน้อยมาก การสร้างภาพจึงเป็นการสร้างโดยการประมาณแล้วเขียนค่ามุมกำกับไว้นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 3 จงสร้างแผนภาพเดคลิเนชันต่อไปนี้

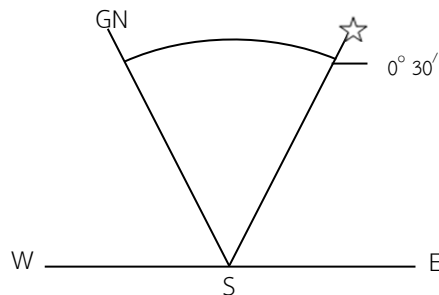
Grid Declination = $0^{\circ} 30' W$

Magnetic Declination = $0^{\circ} 14' W$

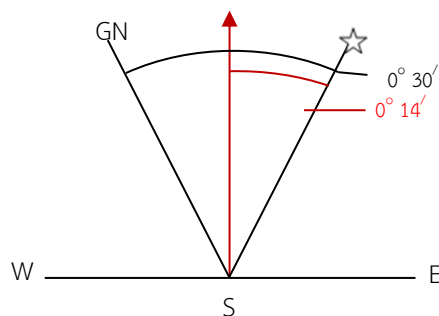
Grid Magnetic Declination = ?

วิธีทำ

สร้างแนวทิศเหนือ โดยดูจากค่า Grid Declination $0^{\circ} 30' W$ สร้างแนวทิศเหนือจริงและทิศเหนือกริดขึ้นมา โดยให้ทิศเหนือกริดอยู่ด้านทิศตะวันตกของทิศเหนือจริง $0^{\circ} 30'$

สร้างแนวทิศเหนือที่เหลือ โดยดูจากค่า Magnetic Declination $0^{\circ} 14' W$ โดยยึดทิศเหนือจริงที่ได้สร้างไว้ และเพิ่มทิศเหนือแม่เหล็ก โดยให้ทิศเหนือแม่เหล็กอยู่ด้านทิศตะวันตกของทิศเหนือจริง $0^{\circ} 14'$

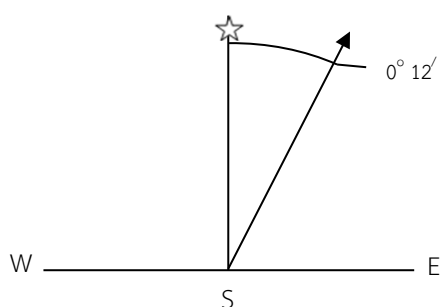
$$\begin{aligned}\text{Grid Magnetic Declination} &= 0^\circ 30' - 0^\circ 14' \\ &= 0^\circ 16' \text{ E}\end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 4 จงสร้างแผนภาพเดคลิเนชันต่อไปนี้

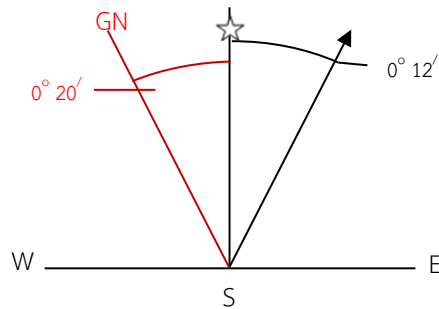
$$\begin{aligned}\text{Grid Declination} &= 0^\circ 12' \text{ E} \\ \text{Magnetic Declination} &= 0^\circ 20' \text{ W} \\ \text{Grid Magnetic Declination} &= ?\end{aligned}$$

วิธีทำ

สร้างแนวทิศเหนือ โดยดูจากค่า Grid Declination $0^\circ 12' \text{ E}$ สร้างแนวทิศเหนือจริงและทิศเหนือกริดขึ้นมา โดยให้ทิศเหนือกริดอยู่ด้านทิศตะวันออกของทิศเหนือจริง $0^\circ 12'$

สร้างแนวทิศเหนือที่เหลือ โดยดูจากค่า Magnetic Declination $0^\circ 20' \text{ W}$ โดยยึดทิศเหนือจริงที่ได้สร้างไว้ และเพิ่มทิศเหนือแม่เหล็ก โดยให้ทิศเหนือแม่เหล็กอยู่ด้านทิศตะวันตกของทิศเหนือจริง $0^\circ 20'$

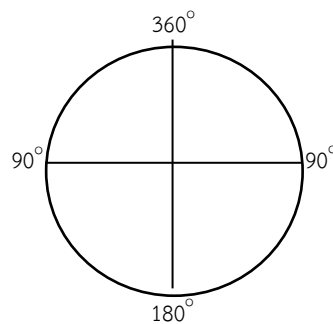
$$\begin{aligned} \text{Grid Magnetic Declination} &= 0^\circ 12' + 0^\circ 20' \\ &= 0^\circ 32' \text{ E} \end{aligned}$$

ทิศทางในแผนที่ (Map Direction)

ทิศทางเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของชนทุกอาชีพ ในการกำหนดทิศทางในแผนที่ต้องการความละเอียด ความถูกต้อง จำเป็นต้องมีวิธีการที่แน่นอน เป็นหลักเบื้องต้นในการใช้แผนที่ระวางนั้น ๆ หากทิศทางในแผนที่ผิดพลาดส่งผลให้การมององค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนที่ผิดพลาดด้วย หน่วยในการบอกทิศทางที่สามารถวัดได้กำหนดเป็นสากล ดังนี้

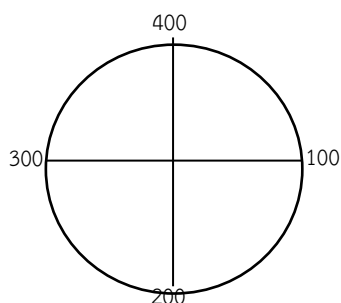
1. หน่วยในการวัดทิศทาง

1.1 องศา (Degree) เป็นหน่วยที่ใช้ในการกำหนดขนาดของค่ามุมที่ใช้อย่างแพร่หลายที่สุด เครื่องมือที่สร้างขึ้นมาใช้ในการวัดมุมที่ต้องการความละเอียดถูกต้องสูง ส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีหน่วยเป็นองศา ลิปดาและฟิลิปดา โดยกำหนดให้หนึ่งวงกลมมีค่าเท่ากับ 360 องศา 1 องศา มีค่าเท่ากับ 60 ลิปดา และ 1 ลิปดา เท่ากับ 60 ฟิลิปดา (พินิจ ถาวรกุล, 2523) ดังภาพประกอบ 6.8

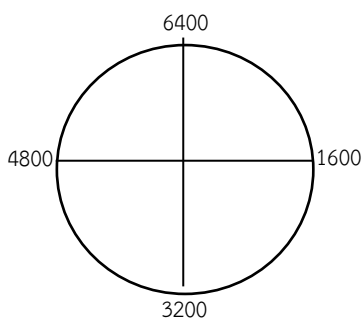
ภาพประกอบ 6.8 วงกลมมีค่าเท่ากับ 360 องศา

1.2 เกรด (Grade) เป็นหน่วยที่ใช้ในการกำหนดขนาดของค่ามุมที่มีใช้อยู่งานสำรวจด้านวิศวกรรมและงานก่อสร้าง โดยกำหนดให้หนึ่งวงกลมมีค่าเท่ากับ 400 เกรด 1 เกรดมีค่าเท่ากับ 100 เซนติเกรด 1 เซนติเกรดเท่ากับ 100 มิลลิเกรด (พินิจ ถาวรกุล, 2523) ดังภาพประกอบ 6.9

ภาพประกอบ 6.9 หน่วยวัด วงกลมมีค่าเท่ากับ 400 เกรด

1.3 มิลเลียม (Mil) เป็นหน่วยวัดที่ใช้ในการกำหนดขนาดของค่ามุมในกิจการทหาร เช่น การบอกที่หมายเพื่อการยิงอาวุธของทหารราบ หรือการตั้งยิงและปรับมุมยิงของปืนใหญ่ โดยกำหนดให้หนึ่งวงกลมมีค่า 6,400 มิล (พินิจ ถาวรกุล, 2523) ดังภาพประกอบ 6.10

ภาพประกอบ 6.10 หน่วยวัด วงกลมมีค่าเท่ากับ 6,400 มิลเลียม

2. การแปลงหน่วยของมุม

การแปลงหน่วยของมุม เราสามารถแปลงหน่วยของมุมได้โดยอาศัยความสัมพันธ์ของขนาดของมุมของวงกลมเป็นหลัก เพราะ 1 วงกลมแม้จะมีหน่วยของมุมแตกต่างกัน แต่ค่าของขนาดของมุมจะเท่ากัน วิธีการแปลงหน่วยของมุมทำการหลักการดังต่อไปนี้

- 2.1 กำหนดให้ค่ามุมทุกหน่วยการวัดเริ่มจาก 1 รอบวงกลม
- 2.2 หนึ่งรอบวงกลม มี 360 องศา หรือ 400 เกรด หรือ 6,400 มิลลิวินาที
- 2.3 เปลี่ยนตามหลักการของบัญญัติไตรยางศ์ธรรมดา
- 2.4 ถ้าเหลือเศษให้กระจายเป็นหน่วยเล็กของหน่วยใหญ่

ตัวอย่างที่ 5 จงแปลง 200 เกรด ให้มีหน่วยเป็นองศาและมิลลิวินาที

วิธีทำ

1 วงกลม	400 เกรด	หรือ	360 องศา
นั่นคือ	400 เกรด	เท่ากับ	360 องศา
1 เกรด	$= \frac{360}{400}$ องศา		
200 เกรด	$= \frac{360}{400} \times 200$		
	$= 112.5 \times 200$ องศา		

ตอบ 180 องศา

วิธีทำ

1 วงกลม	400 เกรด	หรือ	6,400 มิลลิวินาที
นั่นคือ	400 เกรด	เท่ากับ	6,400 มิลลิวินาที
1 เกรด	$= \frac{6,400}{400}$ มิลลิวินาที		
200 เกรด	$= \frac{6,400}{400} \times 200$ มิลลิวินาที		
	$= 16 \times 200$ มิลลิวินาที		

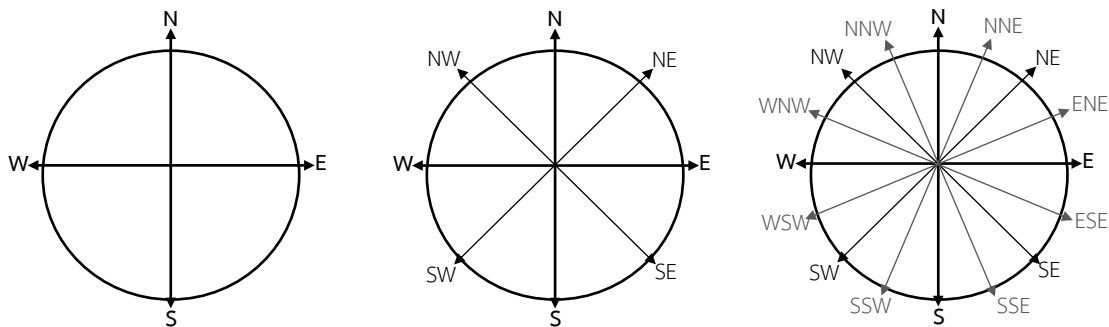
ตอบ 3,200 มิลลิวินาที

3. การบอกทิศ

การบอกทิศทางนั้นสามารถบอกเป็นแบบต่าง ๆ หลายแบบแล้วแต่ผู้ใช้นำไปใช้กับงานประเภทใด ต้องการความละเอียดในทิศทางมากน้อยเพียงใด การบอกทิศทางสามารถบอกในแบบต่าง ๆ ดังนี้

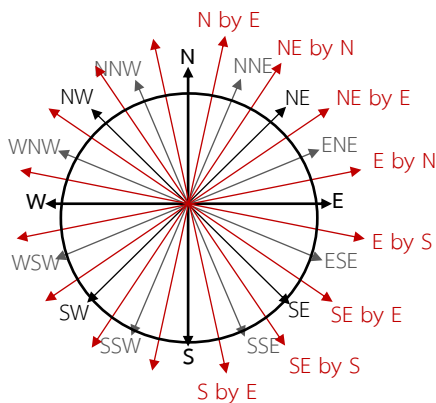
3.1 บอกทิศแบบธรรมดา สามารถบอกได้เป็น 4 ทิศ 8 ทิศ หรือ 16 ทิศ ดังภาพประกอบ

6.11

ภาพประกอบ 6.11 การบอกทิศ 4 ทิศ 8 ทิศและ 16 ทิศ

3.2. การบอกทิศแบบชาวเรือ แบบนี้เป็นการบอกทิศให้ละเอียดยิ่งขึ้น สามารถบอกได้ถึง 32 ทิศ โดยอาศัยหลักการบอกทิศแบบธรรมดา ดังภาพประกอบ 6.12

ภาพประกอบ 6.12 การบอกทิศแบบชาวเรือ 32 ทิศ

3.3 การบอกทิศแบบอาซิมุท (Azimuth)

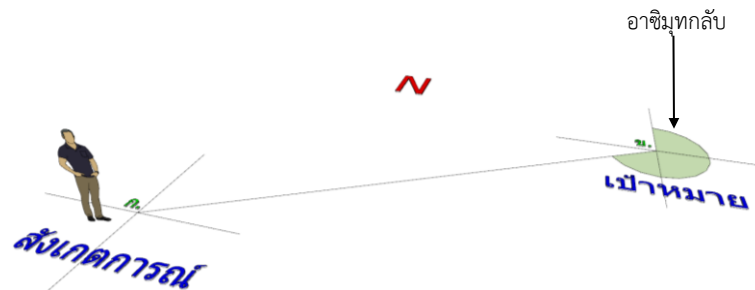
3.3.1 อาซิมุท คือ ค่าของมุมราบที่นับเวียนตามเข็มนาฬิกาจากทิศหลักของจุดสังเกตการณ์ ไปยังทิศหลักของจุดเป้าหมาย

อาซิมุทไป คือค่าของมุมราบจากทิศหลักของจุดสังเกตการณ์ เวียนตามเข็มนาฬิกา ไปยังทิศหลักของจุดเป้าหมาย ดังภาพประกอบ 6.13

อาซิมุทกลับ คือค่าของมุมราบจากทิศหลักของจุดเป้าหมาย เวียนตามเข็มนาฬิกา ไปยังทิศหลักของจุดสังเกตการณ์ ดังภาพประกอบ 6.14

ภาพประกอบ 6.13 อาซิมุทไป

ภาพประกอบ 6.14 อาซิมุทกลับ

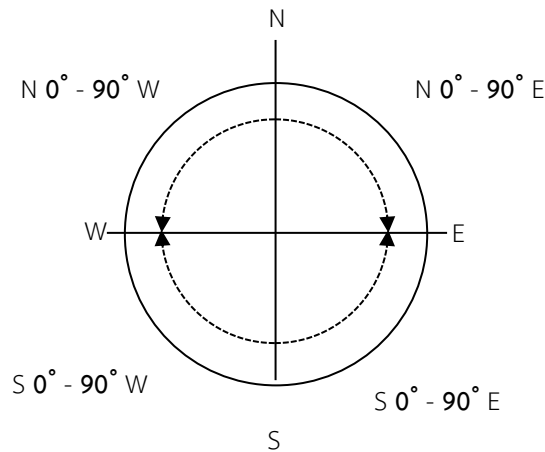
ตัวอย่างที่ 5 จงหาอาซิมุทไปและกลับจากจุดสังเกตการณ์ ก. ไปยังจุดเป้าหมาย ข. ทุกประเภท

เนื่องจากทิศหลักมีทั้งหมด 3 ทิศ คือ ทิศเหนือจริง ทิศเหนือกริด ทิศเหนือแม่เหล็ก ดังนั้น อาซิมุทก็แบ่งออกเป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกัน คือ อาซิมุทจริง อาซิมุทกริดและอาซิมุทแม่เหล็ก จาก อาซิมุททั้งสามประเภทหาได้จาก แผนภาพเดคลิเนชันประจำระวางแผนที่

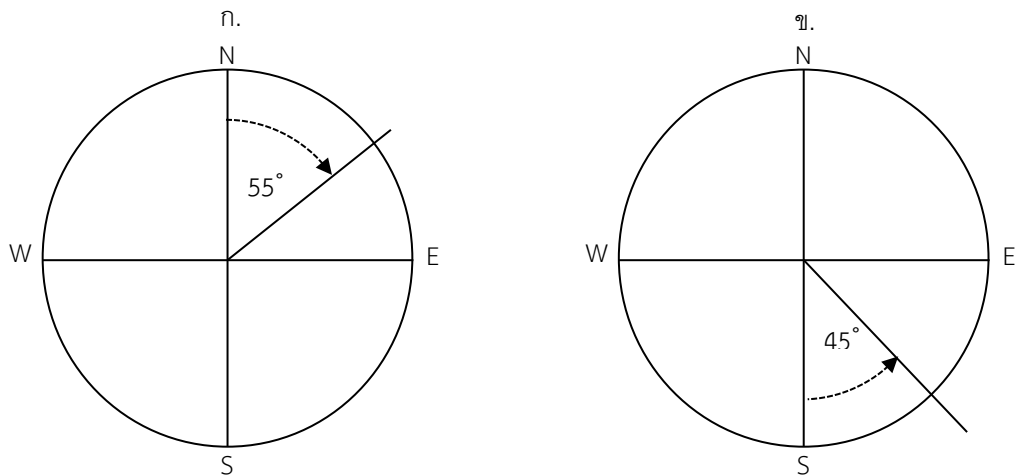
- อาซิมุทกริดไป = 120 องศา
- อาซิมุทแม่เหล็กไป = 120 องศา
- อาซิมุทจริงไป = 119 องศา 31 ลิปดา
- อาซิมุทกริดกลับ = 300 องศา (90+90+90+30)
- อาซิมุทแม่เหล็กกลับ = 300 องศา
- อาซิมุทจริงกลับ = 299 องศา 31 ลิปดา

3.4 การบอกทิศแบบแบริง (Bearing) คือ ขนาดของมุมราบที่วัดจากแนวทิศเหนือหรือทิศใต้เป็นหลัก และบอกค่ามุมที่เบนไปทางทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก ค่าของมุมที่ได้มีค่าไม่เกิน 90 องศา

ภาพประกอบ 6.15 การบอกทิศแบบแบริง

ตัวอย่างที่ 7 จงบอกทิศแบบแบริง

วิธีทำ

ก. แบริง $N 55^{\circ} E$ หมายความว่า ขนาดของมุม 55° วัดจากแนวทิศเหนือไปทางทิศตะวันออก

ข. แบริง $S 45^{\circ} E$ หมายความว่า ขนาดของมุม 45° วัดจากแนวทิศใต้ไปทางทิศตะวันออก

3.4.1 การจำแนกมุมแบริงตามเส้นฐานอ้างอิงของการวัด ในการวัดมุมแบบ แบริงมีข้อแตกต่างจากการวัดมุมแบบอาซิมุท คือ เส้นฐานอ้างอิงของการวัดไม่ใช่ทิศเหนือเพียงทิศเดียว ทิศใต้ก็เป็นเส้นฐานของการวัดได้ แต่ว่าแนวเหนือใต้อันนี้จะยึดถือตามแนวเหนือใต้ของทิศใด ซึ่งอาจจะยึดทิศเหนือกริดและทิศเหนือแม่เหล็ก จึงทำให้เราต้องจำแนกมุมแบริงออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.4.1.1 แบริงในแนวเหนือ-ใต้ โดยอาศัยทิศเหนือขั้วโลกหรือดาวเหนือ

3.4.1.2 แบริ่งกริดใช้แนวเหนือ-ใต้ ตามเส้นกริดของแผนที่

3.4.1.3 แบริ่งแม่เหล็กใช้แนวเหนือ-ใต้ ตามเข็มทิศหรือตามแนวเหนือ-ใต้ของ
ขั้วแม่เหล็กโลก

3.4.2 การจำแนกมุมแบริ่งตามทิศทางการวัด จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ แบริ่งไป
เป็นการวัดแบริ่งจากจุดสังเกตการณ์ไปยังเป้าหมาย และแบริ่งกลับ เป็นการวัดมุมแบริ่งจากเป้าหมาย
ไปยังจุดสังเกตการณ์

ตัวอย่างที่ 8 ถ้าตำบลสังเกตการณ์ ก. วัดมุมแบริ่งไปยังตำบลเป้าหมาย ข. และ ค. ได้เท่ากับ $N 45^\circ E$
และ $S 30^\circ W$ มุมแบริ่งกลับจะเป็นเท่าใด

วิธีทำ

แบริ่งไป

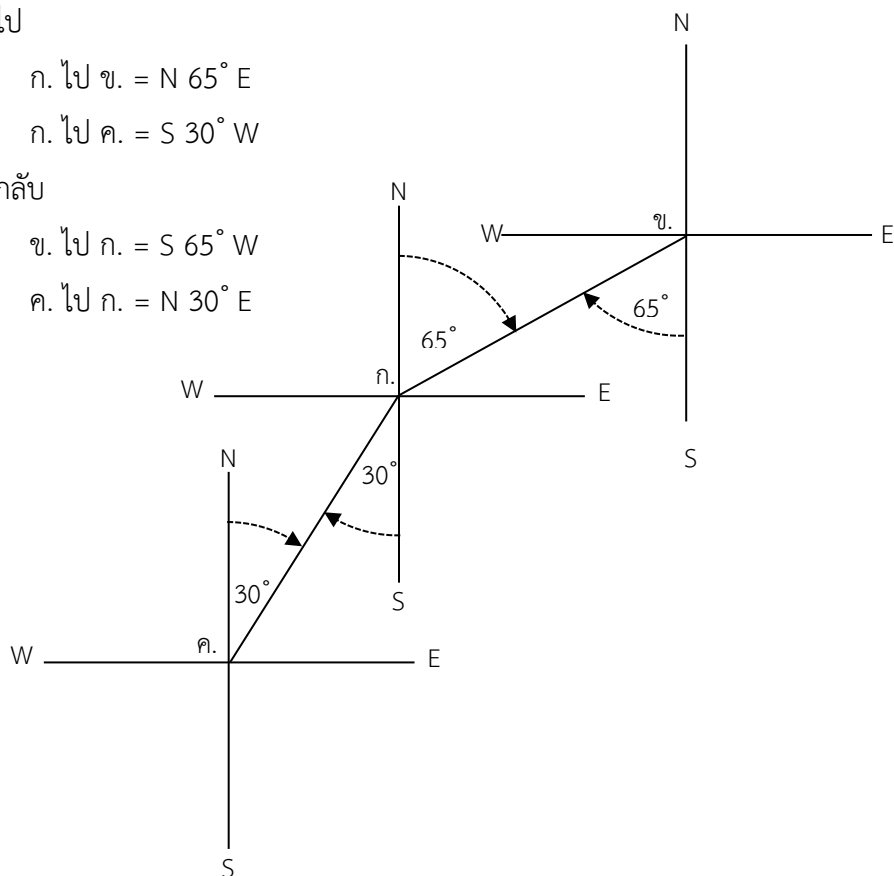
ก. ไป ข. = $N 65^\circ E$

ก. ไป ค. = $S 30^\circ W$

แบริ่งกลับ

ข. ไป ก. = $S 65^\circ W$

ค. ไป ก. = $N 30^\circ E$

สรุป

ในแผนที่มีทิศทางหลักอยู่ 3 ชนิด คือ ทิศเหนือจริง ทิศเหนือกริด ทิศเหนือแม่เหล็ก การกำหนดหรือบอกทิศทางสามารถบอกได้หลายวิธี ได้แก่ การบอกทิศตามเข็มทิศ อาจบอก 4 8 และ 16 ทิศ การบอกทิศแบบอาซิมุท ยึดจากทิศหลักวนตามเข็มนาฬิกาไปจนถึงจุดเป้าหมาย และการบอกทิศทางแบบแบริง ยึดทิศหลัก คือ ทิศเหนือและทิศใต้ตามด้วยแนวการเบนไปทางตะวันออกหรือตะวันตก ทิศทางมีหน่วยเป็นองศา เกรดและมิลเลียม ทิศทางของแผนที่มีความสำคัญมากในการใช้งานบนภูมิประเทศจริง การจัดวางของแผนที่ไม่ตรงตามภูมิประเทศจริง จะส่งผลให้การทำงานมี